

Obstakels in wet-
en regelgeving
voor
kleinschalige
producenten

Academic Consultancy Training, periode 6, academisch jaar
2020-2021

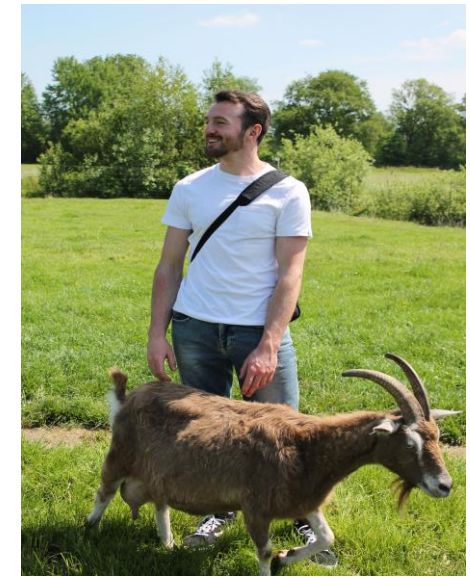
Groep 2,656 | Wetenschapswinkel WUR

*Identifying bottlenecks and knowledge gaps for small-scale
producers of dairy, eggs, and meat*

Wie zijn wij?

Guus van der Aa
Wim Elshof
Kirsten Elzinga
Inge Sikkema
Nora Stein
Pauline Willemsen

Coach: Lambertus Vogelzang
Commissioner: Adriaan Antonis
Academic Advisor: Marcel Vijn

Inhoud

- Introductie
- Onderzoeksvragen
- Materiaal & methoden
- Definitie kleinschalige producenten
- Obstakel één
- Obstakel twee
- Algemene oplossingen
- Conclusie
- Aanbevelingen
- Afsluiting
- Stellingen

Introductie

- Onderzoeksvraag wetenschapswinkel
- Regelgeving grootschalige producenten
- Focus op voedselveiligheid

Doel: *identificeren van obstakels en uitwerken van mogelijkheden om de levensvatbaarheid van Nederlandse kleinschalige producenten van dierlijke producten op het gebied van voedselveiligheid te vergroten.*

Onderzoeksvragen

Hoofdvraag:

“Op welke manier kan de levensvatbaarheid van Nederlandse kleinschalige producenten van dierlijke producten worden verbeterd in relatie tot voedselveiligheid wetgeving?”

Sub-vragen:

- 1) “Wat zijn de belangrijkste obstakels in wet- en regelgeving die Nederlandse kleinschalige producenten van dierlijke producten ervaren in relatie tot voedselveiligheid?”*
- 2) “Wat zijn mogelijke oplossingen om deze obstakels in regelgeving te overwinnen?”*
- 3) “Welke stakeholders kunnen worden geïdentificeerd met betrekking tot deze obstakels in regelgeving en welke rol kunnen zij spelen in de mogelijke oplossingen?”*

Materiaal & methoden

- Literatuuronderzoek
- Enquête (22 respondenten)
- 9 semi-gestructureerde interviews:
 - 7 kleinschalige producenten
 - 2 experts
 - Barbara Hart (zuivel)
 - Maria van Boxtel (vlees)

Definitie kleinschalige producenten

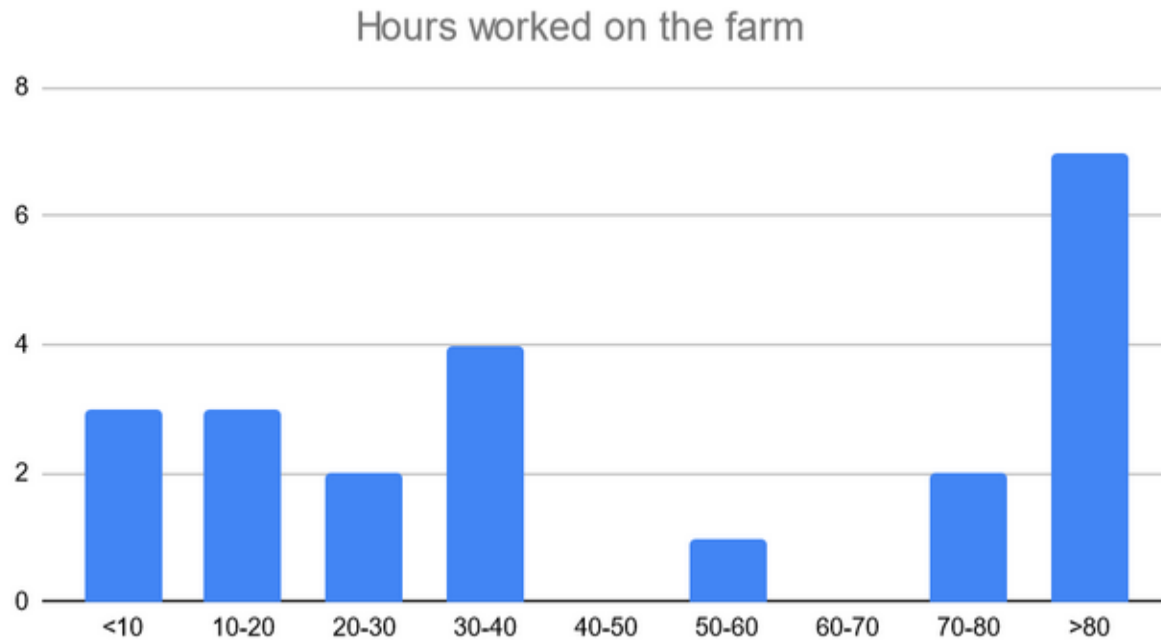
Aanleiding: welke producenten zijn nog kleinschalig?

- 3 koeien?
- 75 geiten?
- 450 vleesvarkens?

Standaardverdiencapaciteit

- Standaardverdiencapaciteit = Standaard Opbrengst * productie eenheden* verdien coëfficiënt

Definitie kleinschalige producenten

- Corrigeren met arbeidsjaareenheden
- <33.000 euro: **kleinschalige bedrijven**

Voorbeeld definitie kleinschalige producenten

Rubric	Number of units	SO-norm	Coefficient	Total SVC
Dairy and calf cows	100 cows	3.360,00	0,209	70.224,00
Young stock < 1 year, female	45 cows	355,00	0,209	3.338,78
Young stock 1-2 years, female	40 cows	505,00	0,209	4.221,80
Permanent grassland	50 hectares	1.180,00	0,406	23.954,00
Silage maize	5 hectares	1.470,00	0,325	2.388,75
Total SVC				104.127,33
Labour hours	40 hours			
Annual work units				1 years
Total SVC per year				104.127,33

Obstakel één: Voedselveiligheidscontroles

Problemen

- Risico voor volksgezondheid en dierziektenuitbraken
- Wetgeving en certificaten
- Vrijwillig en onvrijwillig

“Ik moet bijna 100% van mijn schaapskudde bemonsteren, terwijl grootschalige producenten maar ongeveer 20% hoeven te bemonsteren.”

– Schapenhouder en zelfzuivelaar

“Er worden geen uitzonderingen gemaakt. Wij zijn daarom aan het afbouwen.”

- Varkenshouder

Obstakel één: Voedselveiligheidscontroles

Oplossingen

- Sector- of bedrijfsspecifiek HACCP plan
- Uitzonderingen op de regelgeving voor kleinschalige bedrijven
 - Uitzonderingen op wet- en regelgeving (EU)
 - Generieke subsidies (Gemeenschappelijk Landbouw Beleid)
 - Specifieke subsidies (World Heritage Center)
 - Bescherming van authenticiteit (Geographic Identification labels)
- Stakeholders ->

Obstakel één: Voedselveiligheidscontroles

Discussie

- HACCP plan opzetten vereist veel kennis
 - Vraag naar wetenschappelijke expertise (microbiologie)
- Wie krijgt er subsidie en waarom?
 - Alle kleinschalige boeren?
 - Alleen speciale bedrijven?
- Nationaal Strategische Plannen
 - Lidstaten bepalen zelf een gedeelte van het landbouwbeleid
 - Kleinschalige producenten vertegenwoordigd?

Obstakel twee: Slachten

Problemen

- Onduidelijke regelgeving slachten & verwerken op eigen bedrijf
 - Gekoeld transport van vlees naar bedrijf
- Hoge kosten voor slachten
- Bereikbaarheid biologische slachthuizen

“Door alle regelgeving, zijn we gedwongen om het vlees te laten snijden, verpakken en etiketteren door de slager. Dit brengt enorme kosten met zich mee.”

– Zorgboerderij

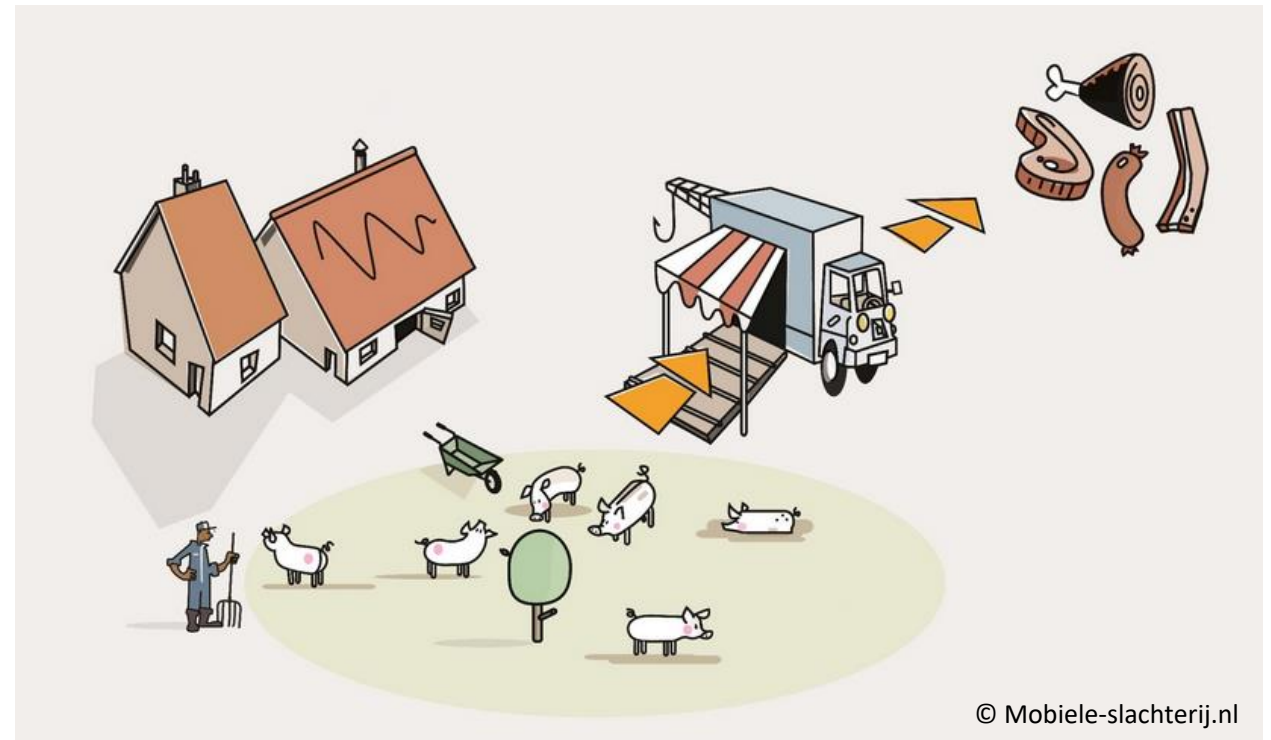
“Transport van vlees naar de boerderij kan niet gedaan worden volgens de regels, omdat het te duur wordt om het vlees gekoeld te houden.”

– Varkenshouder

Obstakel twee: Slachten

Oplossing: mobiel slachten

- Meerdere varianten
 - Mobiel slachthuis
 - Mobiele dodingsunit
- Pilot in Nederland

© Mobile-slachterij.nl

Obstakel twee: Slachten

Discussie

Voordelen:

- Biologisch slachten mogelijk
- Specialisatie zeldzame huisdieren
- Geen transport naar slachthuis

Nadelen:

- Onthouden medische zorg
- Hoge kosten
- Verspreiding dierziektes

	Kosten per kg rundvlees (€)	Kosten per kg varkensvlees (€)
Scenario 1		
Mobiel slachten	2,49	2,28
Verwerken mobiel slachthuis	3,58	3,45
Totaal	6,07	5,73
Scenario 2		
Mobiel slachten	2,49	2,28
Verwerken boerderij	2,23	2,66
Totaal	4,72	4,93
Scenario 3		
Mobiel slachten	2,49	2,28
Extern verwerken	2,67	2,17
Totaal	5,16	4,45
Scenario 4		
Extern slachten en verwerken	3,95	3,49

Tabel 1: Kosten per kilogram rund-/varkensvlees, gebaseerd op een report van Lamboij et al.(2011).

Algemene oplossingen

- Vereniging van kleinschalige producenten
 - Kennis delen
 - Campagne voeren voor betere regelgeving
- Samenwerken in een concept
 - Eigenaar profiteert van grotere schaal
 - Deelnemer profiteert van minder risico

Conclusie

Op welke manier kan de levensvatbaarheid van Nederlandse kleinschalige producenten van dierlijke producten worden verbeterd in relatie tot voedselveiligheid wetgeving?

- Financiële ondersteuning
- Verenigen van kleinschalige producenten
- Informatieverschaffing
- Procesmatige innovaties

Aanbevelingen

- Uitzonderingen en subsidies
- Mobiel slachten
- Vereniging van kleinschalige producenten
- Verenigen in een concept
- Verduidelijken HACCP plan
- Handboek 'Huisverkoop biologisch vlees'
- Website

© Small farms association UK

© Small farms association California

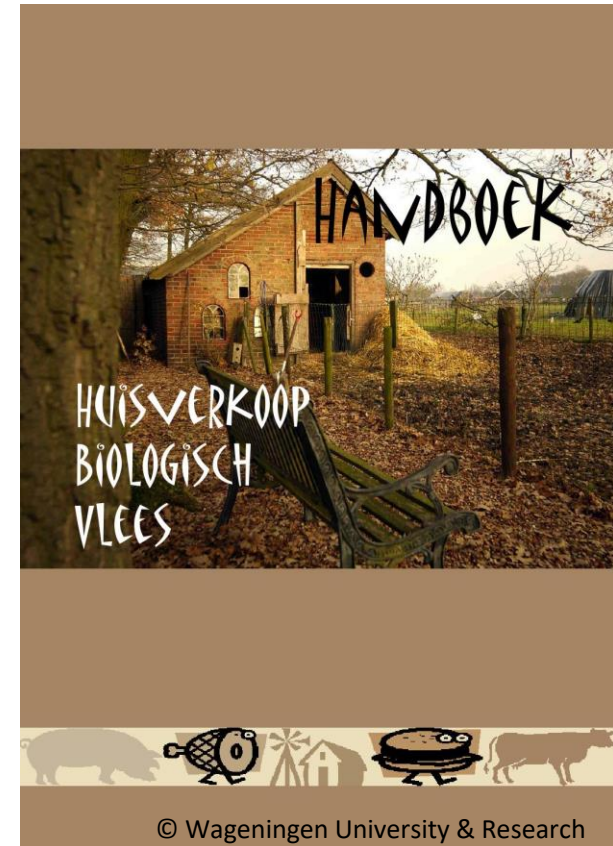
Handboek 'Huisverkoop biologisch vlees'

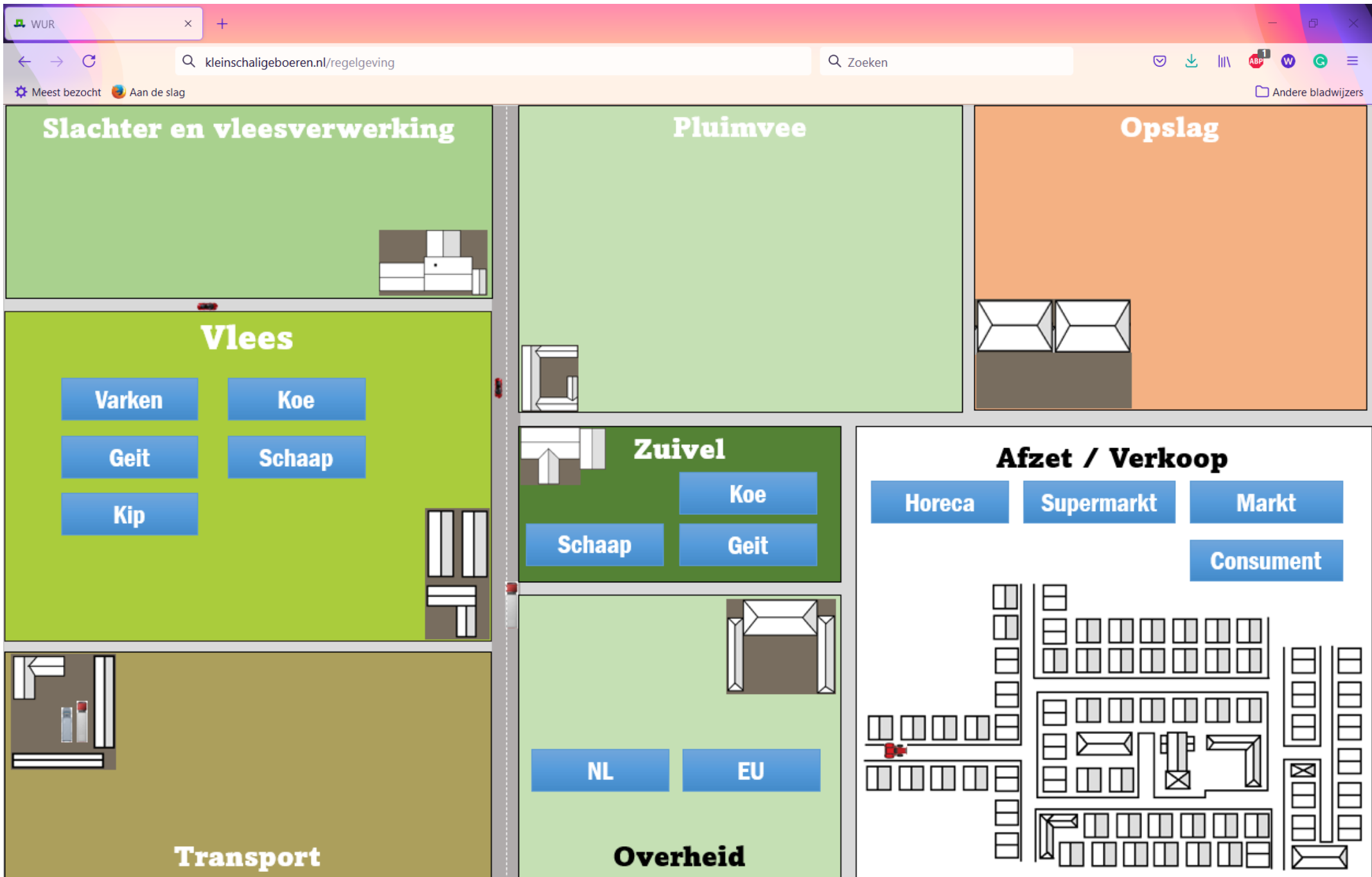
Verduidelijking en praktische handvaten

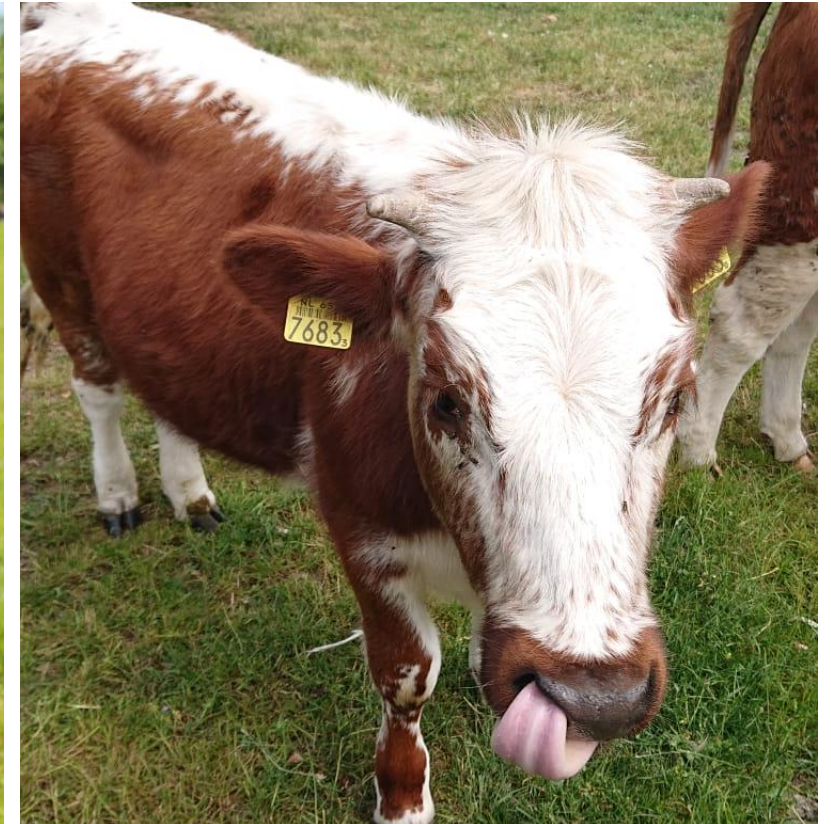
- Verduidelijking van regelgeving
 - Transport en opslag vlees
- Schrijven HACCP plan
- Batchgrootte verhogen bij controles
- Toevoegen andere dierlijke producten

© HACCP

Afsluiting

Stellingen

1. Uitzonderingen zijn niet geoorloofd, gelet op dierziekte uitbraken en de algemene volksgezondheid.
2. Er moet meer verantwoordelijkheid voor voedselveiligheid bij de consument komen te liggen.
3. Problemen van kleinschalige producenten kunnen het beste context-specifiek worden opgelost.
4. De verantwoordelijkheid voor het verbeteren van de levensvatbaarheid van kleinschalige producenten ligt bij de kleinschalige producenten zelf.